

Fiche 5: Verordening betreffende de aanduiding van land van oorsprong producten derde landen
Titel:

Voorstel voor een verordening van de Raad betreffende de aanduiding van het land van oorsprong op bepaalde producten uit derde landen

Datum Raadsdocument: 16 december 2005
Nr. Raadsdocument: 5091/06
Nr. Commissiedocument: COM (2005) 661
Eerstverantwoordelijk ministerie: EZ i.o.m. LNV, BZ, FIN

Behandelingstraject in Brussel: Comité 133, Raadswerkgroep Handelsvraagstukken (15 februari en 22 maart 2006), Raad Algemene Zaken en Externe Betrekkingen

Achtergrond, korte inhoud en doelstelling van het voorstel:

In het verleden hebben een aantal informele discussiedocumenten gecirculeerd over het mogelijk verplichten van oorsprongsvermelding, het zogenaamde “made in”- label, op een eindproduct. daarbij ging het steeds om textielproducten. Deze hebben nooit tot formele agendering in de Raad geleid.

Dit voorstel wijkt sterk af van voorgaande informele discussiedocumenten. Het voorstel richt zich op het verplicht maken van een originemerk, of ook wel “made in”-label, op een beperkt aantal industriële producten (o.a. kleding, keramiek, schoenen) voor import van buiten de EU (uitgezonderd kandidaatlidstaten en staten onder een associatieverdrag met de EU).

De doelstellingen achter het voorstel zijn:

1. vervalsing of misleiding van origine-indicaties te verminderen
2. meer duidelijkheid over de origine van een product te verschaffen voor consumenten
3. het level-playing-field voor Europese bedrijven te herstellen door net als belangrijke handelspartners als de VS en Japan oorsprongsmerking voor importen te verplichten.

Rechtsbasis van het voorstel: art.133 EG.

Besluitvormingsprocedure: Gekwalificeerde meerderheid, geen rol EP.

Instelling nieuw Comitologie-comité: Het voorstel van de Commissie bevat een nieuw regelgevend comité dat zal bekijken of en wanneer nieuwe sectoren zullen kunnen worden toegevoegd aan het systeem. Ook stelt het comité nadere regels op voor onder andere de te gebruiken terminologie en uitzonderingsgevallen.

Subsidiariteit en proportionaliteit:

Subsidiariteit: Positief. Er is een heterogeen juridisch raamwerk met betrekking tot oorsprongsmerking in de EU met als gevolg onduidelijkheid van regelgeving binnen de EU. Zo hebben sommige landen wel, andere geen of minder regels. Dit zou misleiding in de hand kunnen werken. Voor bepaalde voedingsmiddelen is op dit moment in de EU reeds voorgeschreven dat het land van oorsprong moet worden vermeld.

Oorsprongsmerking is een handelspolitiek instrument dat binnen de competentie van de Commissie valt en is daarnaast op te vatten als een leemte in de voltooiing van de interne markt. In zoverre is het nuttig op Europees niveau een discussie te voeren over oorsprongsmerking.

Proportionaliteit: Negatief, want voorgestelde instrumenten zijn niet noodzakelijk voor de oplossing van het geschetste maatschappelijk probleem. Ten aanzien van het voorkomen van misbruik van of misleiding door origine-indicaties kan men zich afvragen of het instellen van een originemerk niet evenzeer te vervalsen is en dus geen effectieve oplossing. Ten aanzien van verduidelijking van de

origine aan de consument: Er zijn diverse consumentenonderzoeken gedaan, welke tegenstrijdige informatie hebben opgeleverd.

Consequenties voor de EU-begroting: geen.

Financiële, personele en administratieve consequenties voor de rijksoverheid, decentrale overheden en/of bedrijfsleven en burger:

De administratieve consequenties komen goeddeels voor rekening van het importerende (uit derde landen) bedrijfsleven. In de praktijk echter zouden de kosten moeten meevallen omdat een “made in”label al verplicht is gesteld door o.a. de VS. De VS verplicht oorsprongsmerking eveneens alleen voor producten uit derde landen. Nederlandse bedrijven die van buiten de EU importeren en niet naar derde landen als de VS exporteren zullen te maken krijgen met de hoogste stijging in kosten. Uit een impact assessment van de Commissie zou blijken dat de maximale kosten voor het label 1% van de kostprijs zullen zijn.

Daarnaast zullen de lidstaten met kosten worden geconfronteerd voor het handhaven van de regeling. Gezien de algemene onbekendheid van de consument met het verschil tussen een merk en een label zal er mogelijk ook een informatiecampagne moeten worden gelanceerd. Precieze financiële consequenties van het voorstel zijn op dit moment niet geraamd.

Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving/beleid, (informatie over het inschakelen van nationale agentschappen / zelfstandige bestuursorganen e.d., implementatie en uitvoering, notificatie en handhaving en/of sanctionering):

Doordat invulling van de uitvoering kan worden ingevuld door de lidstaten zelf, zijn de consequenties voor nationale en decentrale regelgeving/beleid niet eenduidig te presenteren. Handhaving kan via de introductie van nieuwe strafbepaling op basis van de Wet Economische Delicten.

De douane zou importen uit derde landen kunnen gaan controleren op het hebben van een originemerk, voor zover deze onder de sectoren vallen als genoemd in de verordening. De douane controleert reeds oorsprongscertificaten bij import. Deze taak zou aan het pakket van de douane kunnen worden toegevoegd. De taak zou ook elders kunnen worden ondergebracht.

Voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid:

Het voorstel zou inwerking moeten treden gedurende de tweede helft van 2007. De lidstaten zijn onderling sterk verdeeld over de noodzaak van het voorstel. De inwerkingtreding van het voorstel is afhankelijk van de snelheid van besluitvorming.

Consequenties voor ontwikkelingslanden:

De consequenties voor ontwikkelingslanden zijn gering. Ontwikkelingslanden hebben nu al te maken met een verplichting voor oorsprongsmerking vanuit o.a. de VS en Japan. Dit zou na aanneming van het voorstel ook voor exporten naar Europa gaan gelden.

Nederlandse belangen en eerste algemene standpuntbepaling:

Nederland lijkt het systeem van oorsprongsmerking voor industriële producten zoals nu voorgesteld door de Commissie niet zinvol.

Hiervoor is een aantal redenen:

- Het voorstel zoals nu voorgesteld door de Commissie past niet in het streven naar vermindering van administratieve lasten voor het bedrijfsleven, één van de prioriteiten van de EU. Nederland zal vragen wat de administratieve lasten en het financiële beslag van het voorstel zal zijn. Ook zal opheldering worden gevraagd ten aanzien van de gebruikte terminologie in het document.

- Het voorstel beoogt verduidelijking te scheppen voor de consument. Er is echter gerede twijfel of het voorstel hieraan bijdraagt, gezien consumentenonderzoeken tegenstrijdige resultaten opleveren.
- Er bestaat gerede twijfel omtrent de handhaafbaarheid (welke instantie, hieraan verbonden kosten etc.) en controleerbaarheid van een dergelijk ingewikkeld systeem. Zo lijkt de douane op het eerste gezicht een goede kandidaat voor handhaving.
- De Nederlandse textiel- en kledingindustrie heeft een duidelijk signaal afgegeven dat zij een verplicht systeem van oorsprongsmerking niet vruchtbaar acht.